

Röda Korsets internationella arbete inom skydd

Röda Korset jobbar varje dag för att rädda liv och sprida hopp i Sverige och runt om i världen. Ingen ska lämnas ensam i en kris eller katastrof. Alla har samma rätt till hjälp, men förutsättningarna kan se olika ut beroende på faktorer som könstillhörighet, ålder, funktionsvariation eller kronisk sjukdom, sexuell läggning, socio-ekonomisk status, etnisk tillhörighet inklusive migranter och minoritetsgrupper, trosuppfattning, språk och nationalitet.

Ett genus- och mångfaldsperspektiv tar dessa typer av faktorer i beaktande. Det bidrar till att identifiera och nå de mest utsatta, minimera risker och utsatthet, samt att säkerställa att insatserna är icke-diskriminerande, grundade i värdighet, tillgänglighet, delaktighet, trygghet och säkerhet och syftar till jämställdhet. Till detta kommer att insatser som bygger på människors egna prioriteringar, önskemål, egna engagemang och delaktighet ger större effekt. Ett genus- och mångfaldsperspektiv bidrar på så sätt till effektivitet, kvalitet, relevans och hållbarhet av verksamheten. För att kunna bedriva arbete på ett relevant, effektivt och inkluderande sätt, krävs att insatser analyseras, planeras och genomförs utifrån ett risk-, genus- och mångfaldsperspektiv.

Hur jobbar vi?

Skydd, genus och inkludering är centrala begrepp för oss och vi har stor expertis inom området. För att vi ska kunna nå de mest utsatta med störst behov, utan diskriminering, behöver våra insatser bygga på kunskap om de individer som insatserna är menade att rikta sig till. Insatserna ska planeras och genomföras med hänsyn till individens sårbarhet, behov av särskilda skyddsåtgärder, förutsättningar, behov, kapacitet, motståndskraft, egna prioriteringar samt möjlighet att bidra på olika sätt.

Vi ordnar utbildningar, tar fram verktyg och riktlinjer samt hjälper till att utforma program så att de ser till individens särskilda behov och minskar utsatthet och risker.

Några exempel:

- Förebygga och minska riskerna för yttre hot och utsatthet, samt stödja de som har drabbats av sexuellt
- och könsrelaterat våld.
- Se till att det finns lås och belysning på toaletter och duschar i flyktingläger för ökad trygghet och säkerhet.
- Dela ut hygienartiklar, mensskydd och ombyten till flickor och kvinnor med ombyten för en värdig hantering
- av hygien, samt ficklampor för ökad värdighet, trygghet och säkerhet.
- Ordna aktiviteter riktade mot barn – så att de får vara just barn trots den svåra situation de kan befinna
- sig i.

4 tänkvärda fakta

- 15% av världens befolkning lever med en funktionsvariation.
- 90% av barn med en funktionsvariation som bor i utvecklingsländer får inte gå i skolan.
- 15% av alla gravida kvinnor i kriser och katastrofer löper ökad risk för komplikationer och ökad mortalitet
- för mor och barn i samband med förlossning, på grund av bristande tillgång till sjuk- och hälsovård.
- 20% av kvinnor på flykt (flyktingar eller internflyktingar) har drabbats av sexuellt våld.

Exempel – Skydd 2021

Skyddsverksamhet i Niger och Sydsudan

Den humanitära utsattheten, riskerna och skyddsbehoven i Niger och Sydsudan har fortsatt att öka under 2021 och 2022. Befolkningen som redan tidigare lever i en extrem utsatthet och fattigdom, står inför en allt djupare komplex kris som drivs av väpnat våld och livsmedelsbrist som orsakas och/eller förvärras av klimatförändringarna. Länderna ligger på plats 189/191 respektive 191/191 både på indexet för ojämlikhet mellan könen och indikatorn för mänsklig utveckling (HDR 2021–22).

Svenska Röda Korset ger stöd till både Nigers (NRK) och Sydsudans Röda Kors (SSRK) i att bygga upp en skyddsverksamhet. Verksamheten syftar till att förebygga och minska risker och stödja människor från att fara illa i samband med våld, inklusive könsbaserat våld. Att förstå de olika behov och risker som kvinnor och män utsätts för beroende på olika faktorer såsom tex könstillhörighet, ålder, funktionsvariation eller kronisk sjukdom, sexuell läggning, socio-ekonomisk status, etnisk tillhörighet inklusive migranter och minoritetsgrupper, trosuppfattning, språk och nationalitet. Samt att motverka diskriminering och att engagera annars exkluderade människor som lever i stor utsatthet.

Niger

Uppskattningsvis 3,7 miljoner människor (WHO maj 2022) är i behov av humanitärt bistånd och skydd i Niger, medan nästan 680 000 personer (flyktingar, asylsökande och internflyktingar) befinner sig på flykt inom landets gränser (UNHCR juli 2022). SRK har i samarbete med internationella rödakorskommittén (ICRC) gemensamt stöttat NRK i att både bygga system, struktur och kapacitet i föreningen genom att säkerställa skydd i programverksamhet. Sedan oktober 2021 har hittills 213 av NRK:s förtroendevalda, chefer, personal och frivilliga (65 kvinnor och 148 män) på huvudkontor, regional och krets nivå, deltagit i olika typer av utbildningar för att öka medvetenheten och kunskapen om skydd, genus och inkludering. Mellan januari och maj 2022 har omkring 17 500 flyktingar, återvändare och migranter i de mer utsatta regionerna Agadez, Diffa, Tillabéry, Tahoua och Maradi nåtts av preventiv skyddsinformation och verksamhet av skyddsutbildade frivilligrupper. De med behov av särskilda skyddsåtgärder har till exempel givits möjlighet till säkra hänvisningar till annan specialiserad skyddsorganisation, sjukvård eller juridiskt stöd. Utöver dessa insatser har 20 360 personer givits möjlighet att återupprätta och upprätthålla kontakt med familjemedlemmar, registrera och spåra saknade familjemedlemmar samt underlätta kontakter med frihetsberövade familjemedlemmar. Information om olika skyddsrisiker har också givits till utsatta migranter.

Sydsudan

I Sydsudan beräknas över 8,9 miljoner, dvs 72% av befolkningen (varav 4,6 miljoner barn) vara i behov av humanitärt bistånd och mer än 2,2 miljoner människor är internflyktingar (European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations 2022). Utöver att ge stöd till förbättrad tillgång till vatten, sanitet, hygien, hälsa och försörjningsmöjligheter så stöder Svenska Röda Korset även Sydsudans Röda Kors i specifika skyddsaktiviteter och i att bygga upp SSRKs kapacitet inom Skydd.

Som ett led i detta genomgick i maj 2022 15 rödakorsvolotärer (9 kvinnor och 6 män) i Malakal en utbildning i hur man informerar om skyddsfrågor och hur man använder informationsmaterial om bland annat sexuellt- och könsbaserat våld (SGBV) och om Psykosocialt stöd (PSS). Syftet med utbildningen var att hjälpa frivilliga att öka medvetenheten i samhället med hjälp av nyckelbudskap, att förstå och kunna förklara budskapen tydligt och korrekt.

43 rödakors-frivilliga (16 kvinnor och 27 män) i regionen Malakal och Kodok, har sedan utbildats i ämnet sexuellt och könsrelaterat våld (SGBV) samt hur man ger drabbade stöd i form av psykosocialt stöd och psykologisk första hjälpen (PSS/PFA). De utbildade volontärerna har i sin tur nått 1 265 personer (604 kvinnor och 661 män) som bor i regionen med information och kunskap om PSS och SGBV.

En rödakorsanställd jobbar med barn i skyddsfrågor - Good Shepherd Primary School i Malakal town. Foto: Svenska Röda Korset

Program inom Skydd 2021

- Niger - Stärkt kapacitet inom Skydd och familjeåterförening
- Niger - Skydd i humanitär respons
- Sydsudan - Efterforskning och familjeåterförening
- Venezuela - Humanitärt stöd till människor på flykt
- El Salvador, Honduras, Guatemala: Humanitärt stöd till människor på flykt